

Základní ukazatele ekonomické aktivity

(Tabulka 3)

Zdroj: VŠPS, ČSÚ (průměry za rok 2007)

Pracovní síla se vymezuje podle standardů Mezinárodní organizace práce (ILO) a zahrnuje zaměstnané a nezaměstnané. Skupinu „zaměstnaní“ tvoří zaměstnanci, osoby pracující na základě smluv jiných než pracovních pro zaměstnavatele (dohody o provedení práce, dohody o pracovní činnosti, autorské smlouvy atd.), zaměstnaní ve vlastním podniku, členové produkčních družstev, pomáhající rodinní příslušníci a také učni pracující za mzdu. Nezaměstnaní podle této definice musí splňovat současně tři podmínky – během referenčního týdne nebyli zaměstnaní, aktivně hledali práci a byli do ní schopni nastoupit do 14 dní. Míra ekonomické aktivity se počítá na celou populaci od 15 let výše. Míra nezaměstnanosti se počítá jako podíl počtu nezaměstnaných a počtu ekonomicky aktivních.

Podnikateli se rozumí zaměstnavatelé a osoby samostatně výdělečně činné (OSVČ). Zaměstnaní ve vlastním podniku (sebezaměstnaní) se vymezují jako zaměstnavatelé a zaměstnaní na vlastní účet (OSVČ) a do této kategorie se zahrnují i pomáhající rodinní příslušníci. Podíl těchto osob se počítá ze zaměstnaných celkem.

Téměř 90 % z více jak 2,116 milionů žen a necelých 80 % z bezmála 3 milionů (2,806 milionů) mužů pracovalo v rámci hlavního zaměstnání jako zaměstnanci. Pouze 9,5 % žen (oproti tomu více jak 20 % mužů) se v rámci hlavního zaměstnání věnovalo podnikání. Jenom jedno procento žen a zanedbatelný zlomek procenta mužů tvořili pomáhající rodinní příslušníci. Jak u zaměstnanců tak podnikatelů převládali na základě šetření VŠPS muži. V případě zaměstnanců představoval jejich podíl 54,0 %, u podnikajících 74 %.

Formu částečných úvazků využívaly častěji ženy než muži. Na částečný úvazek pracovalo 8,6 % žen a 2,3 % mužů. Ženy často volí částečný úvazek jako řešení skloubení pracovního a rodinného života. Druhé zaměstnání je zase spíše specialitou mužů. Z 80 500 osob, které uvedly, že mají druhé zaměstnání, představovali muži téměř dvě třetiny.

Hodnota míry nezaměstnanosti žen je 6,7 % a v porovnání s muži je o 2,5procentních bodů vyšší.

Tabulka 3: Základní ukazatele ekonomické aktivity (průměry za rok 2007)

		Ženy	Muži
Míra ekonomické aktivity 15+	%	49,8	68,3
Počet ekonomicky aktivních	abs.	2 268 600	2 929 700
Míra nezaměstnanosti ILO	%	6,7	4,2
Částečné úvazky	%	8,6	2,3
Průměrné skutečně odpracované hodiny (na plnou pracovní dobu)	hodin za týden	36,5	41,0
Průměrné skutečně odpracované hodiny (na zkrácenou pracovní dobu)	hodin za týden	20,4	19,9
Hlavní zaměstnání	abs.	2 115 900	2 806 100
Zaměstnanci	abs.	1 887 800	2 223 400
Členové produkčních družstev	abs.	4 800	9 300
Podnikatelé	abs.	200 600	565 700
Zaměstnavatelé	abs.	39 300	144 700
OSVČ	abs.	161 300	421 000
Pomáhající rodinní příslušníci	abs.	22 700	7 100
Druhé zaměstnání	abs.	28 300	52 200

ŽENY A MUŽI
v datech

Populace ve věku 15 a více let podle obvyklého ekonomického postavení

(Graf 15)

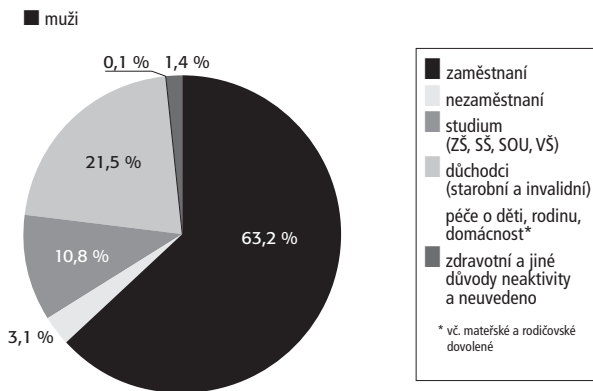
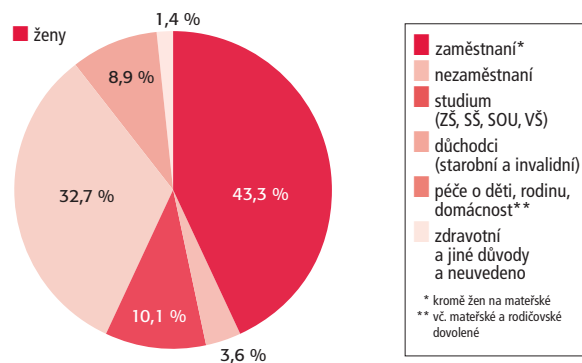
Zdroj: VŠPS, ČSÚ (průměry za rok 2007)

Pro účely tohoto grafu byla ze skupiny „zaměstnaní“ vyjmuta skupina osob „na mateřské dovolené“ tak, aby členění lépe odpovídalo zaměření publikace než členění použité ve VŠPS a odpovídající metodice ILO. Tato skupina byla přiřazena do skupiny „Péče o děti, rodinu a domácnost“, společně s osobami v kategorii „další mateřská dovolená“ a „péče o děti, v domácnosti“.

Ve věku 15 a více let se v roce 2007 nacházelo přibližně 86 % všech žen a 85 % všech mužů, z toho 4682 tis. osob bylo zaměstnaných (mimo žen na mateřské dovolené). Podíl žen mezi zaměstnanými tvořil 42 %. Nezaměstnaní muži představovali 4,6 % ekonomicky aktivních mužů starších 15 let a 7,6 % ekonomicky aktivních žen ve věku 15 a více let. Na 100 ekonomicky aktivních mužů připadalo 32 důchodců-mužů (starobních i invalidních). Na 100 ekonomicky aktivních žen připadalo téměř 70 důchodkyň.

V případě zaměstnaných převažovali muži (57,9 %), v případě nezaměstnaných a ekonomicky neaktivních ženy. Péče o děti, rodinu a domácnost je v podstatě stále doménou žen (podíl žen zde představuje 98,7 %). Ženy také tvoří 61,8 % všech důchodců (starobních a invalidních) podchytených šetřením VŠPS.

Graf 15: Populace ve věku 15 a více let podle obvyklého ekonomického postavení v roce 2007

Míry ekonomické aktivity podle věkových skupin

(Graf 16)

Zdroj: VŠPS, ČSÚ (průměry za rok 2007)

Specifické míry ekonomické aktivity představují podíly ekonomicky aktivních v jednotlivých věkových skupinách.

Míra ekonomické aktivity mužů je ve všech věkových skupinách vyšší než u žen.

Relativně významně vyšší ekonomickou aktivitu než ženy mají muži v nejnižší věkové kategorii 15–19 let, kdy častěji než ženy ukončují svůj vzdělávací proces a vstupují na trh práce.

Zejména ve věku 20–35 je patrná nižší ekonomická aktivita žen, ovlivněná mateřstvím a rodičovskou dovolenou.

Méně výrazné genderové rozdíly byly zjištěny v pětiletých věkových skupinách v rozmezí 40–54 let. Výraznější rozdíly ve prospěch vyšší ekonomické aktivity mužů se projevují ve věkových skupinách 60–64 a 65+ více let, což je dáno nižší věkovou hranicí odchodu do důchodu u žen.

Zaměstnaní podle sfér ekonomiky

(Graf 17)

Zdroj: VŠPS, ČSÚ (průměry za rok 2007)

Sféry ekonomiky se dělí následovně:

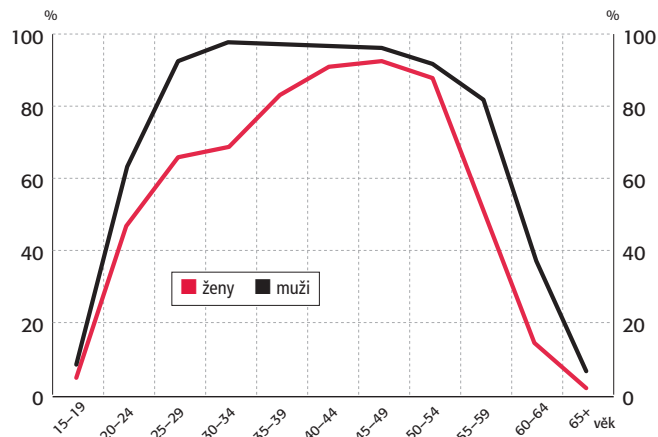
primární – zemědělství, lesnictví a rybolov

sekundární – průmysl a stavebnictví

terciární – služby

Ženy jsou nejčastěji zaměstnány ve službách (v terciárním sektoru národního hospodářství), v rámci všech tří sektorů představoval terciární sektor 70,7 %. V průmyslu a ve stavebnictví bylo zjištěno 26,8 % zaměstnaných (zaměstnankyň i podnikajících) žen a v zemědělství, lesnictví a rybolovu jen 2,5 %. Zaměstnaní muži se převážně soustřeďují v průmyslu a stavebnictví (50,6 % zaměstnaných mužů), ale silné zastoupení mají i ve službách (45,0 %). V zemědělství, lesnictví a rybolovu jich pracuje o 2 procentní body více než žen (tj. 4,4 %).

Graf 16: Míry ekonomické aktivity podle věkových skupin (průměry za rok 2007)

ŽENY A MUŽI
v datech

Oproti roku 2004 se nezměnil ani trend, kdy ženy dominovaly nad muži ve službách (více jak 50 % zaměstnaných zde tvořily ženy), v primárním a sekundárním sektoru pak převažovali muži (v obou případech více jak 65 % zaměstnaných tvořili muži).

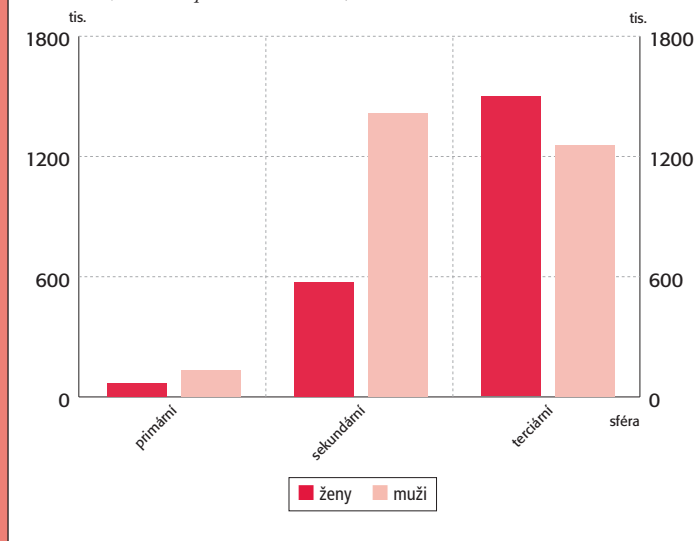
Při členění zaměstnaných na zaměstnance a podnikatele (v případě podnikatelů jde o celkově mnohem menší soubor než u zaměstnanců) je situace následující: zaměstnanci kopírují genderové schéma zaměstnaných celkem, ne tak podnikatelé.

Nejvyšší podíl podnikajících zaznamenaly ženy ve službách (11,7 % podnikajících z 53,5 tisíců zaměstnaných žen ve službách celkem), nejnižší pak v průmyslu a stavebnictví (3,8 % z 566,9 tisíců zaměstnaných žen v sekundéru). Nejvyšší podíl podnikajících mužů ze všech zaměstnaných mužů byl evidován v primárním (23,2 % podnikajících ze 122,7 tisíců zaměstnaných mužů v primárním sektoru), nejnižší pak v sekundárním sektoru (17,8 % mužů z 1 412,4 tisíců zaměstnaných mužů v sekundéru).

Z 32,2 tisíc podnikatelů v primárním sektoru představoval podíl žen 11,5 %, z 273,7 tisíc podnikajících v sekundéru ženy tvořily 7,9 %. Nejvyšší podíl žen u podnikatelů byl zjištěn v terciáru, tedy ve službách – ženy zde představovaly 38,0 % podnikajících.

Podnikající ženy se koncentrovaly v terciáru – z 200,2 tisíců podnikajících žen jich 87,3 % bylo zjištěno ve službách. Ve službách se nacházela i mírná nadpoloviční většina podnikajících mužů (50,4 % z 565,4 tisíců podnikajících mužů podnikalo ve službách). Zde byla situace odlišná od struktury zaměstnanců podle sektorů, kde v rámci tří sledovaných sektorů měli muži nejvyšší zastoupení v sekundárním sektoru (bylo zde zjištěno 52,2 % zaměstnaných mužů). Je zřejmé, že podnikatelé se zaměřují hlavně na služby, a to bez ohledu na pohlaví. Podnikání v primárním i sekundárním sektoru je doménou mužů.

Graf 17: Zaměstnaní podle sfér ekonomiky (průměry za rok 2007)
(tabulka – počet v tisících osob)

Zaměstnanci podle hlavních tříd zaměstnání

(Graf 18)

Zdroj: VŠPS, ČSÚ (průměry za rok 2007)

Z důvodu úspory místa nejsou kódům hlavních tříd Klasifikace zaměstnání přiřazeny významy přímo v grafu.

1. Zákonodárci, vedoucí a řídicí pracovníci
2. Vědečtí a odborní duševní pracovníci
3. Techničtí, zdravotničtí, pedagogičtí pracovníci
4. Nižší administrativní pracovníci
5. Provozní pracovníci ve službách a obchodě
6. Kvalifikovaní dělníci v zemědělství, lesnictví a rybářství
7. Řemeslníci, kvalifikovaní výrobci a zpracovatelé
8. Obsluha strojů a zařízení
9. Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci

Pozn.: Příslušníci armády zde nejsou zahrnuti.

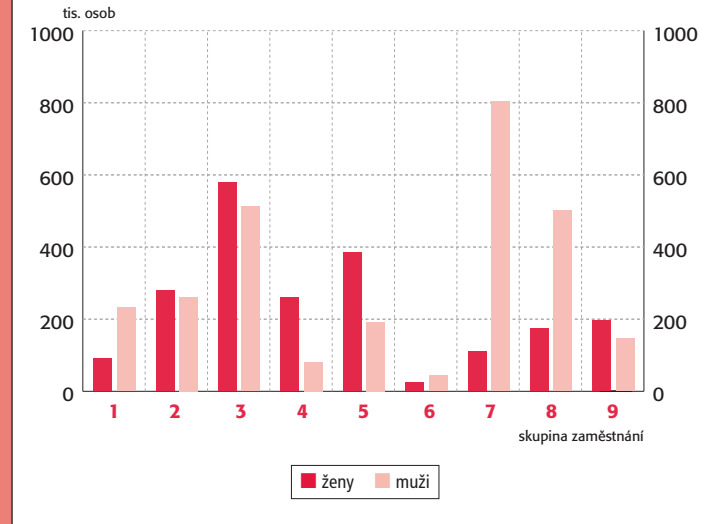
Zaměstnané ženy nejčastěji pracují jako technické, zdravotnické a pedagogické pracovnice. Do této kategorie spadá 27,6 % zaměstnaných žen. Oproti tomu téměř 30 % zaměstnaných mužů pracovalo jako řemeslníci, výrobci a zpracovatelé. V případě podnikajících mužů byl podíl řemeslníků, výrobců a zpracovatelů ještě výraznější, jednalo se o 36 % podnikajících mužů.

Na druhém místě se jak u všech zaměstnaných mužů, tak i zaměstnanců a podnikatelů zvláště umístili techničtí pracovníci. Na třetím místě figurovala u zaměstnaných mužů celkem i u mužů-zaměstnanců obsluha strojů a zařízení, v případě podnikajících mužů se na třetí místo dostala kategorie: zákonodárci, vedoucí a řídicí pracovníci.

V případě zaměstnaných (a také zvláště zaměstnankyň i podnikajících) žen se na druhé místo v četnosti dostaly provozní pracovnice ve službách a obchodu. Třetí pomyslná příčka by u zaměstnaných žen celkem i u podnikajících patřila vědeckým a odborným duševním pracovnícům. Zaměstnanek měly jako třetí nejfrekventovanější kategorii nižší administrativní pracovnice (úřednice).

Nejvyšší poměr žen vůči mužům byl zjištěn ve čtvrté hlavní třídě Klasifikace zaměstnání, tj. u nižších administrativních pracovníků (úředníků), a to bez ohledu na fakt, zda šlo o zaměstnané celkem, či zaměstnance a podnikatele zvláště.

Graf 18: Zaměstnanci podle hlavních tříd zaměstnání (průměry za rok 2007)
(tabulka – počet v tisících osob)

Nejvyšší poměr mužů vůči ženám vykazovali řemeslníci, výrobci a zpracovatelé, u podnikajících pak obsluha strojů a zařízení (ženy se zde podílely 4,4 procenty).

Struktura pohlaví zaměstnanců a podnikatelů v ČR podle věku

(Graf 19)

Zdroj: VŠPS, ČSÚ (průměry za rok 2007)

Podnikajícími se rozumí zaměstnavatelé a osoby samostatně výdělečně činné v civilním (tj. bez armády) sektoru národního hospodářství.

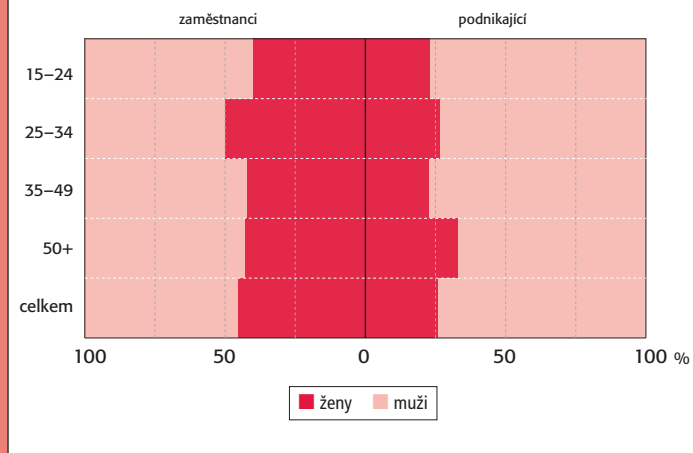
V roce 2007 podnikalo v České republice přes 200 tis. žen a 565 tis. mužů, ženy tedy tvořily mezi podnikajícími více jak čtvrtinu (26,2 %). Ve všech věkových kategoriích podnikajících převažují muži nad ženami. Podíl žen v případě zaměstnanců je 45,9 %. Kromě věkové kategorie 25–34 let, kde u zaměstnanců převažovaly ženy nad muži, měli v ostatních věkových skupinách zaměstnanců převahu muži.

Nejnižší podíl žen u zaměstnanců byl zjištěn v nejmladší věkové skupině 15–24 let, v případě podnikatelů se nejnižším podílem žen vyznačovala věková skupina 45–54 let.

Zaměstnanci-muži se nejčastěji nacházeli ve věku 25–34 let, zaměstnankyně pak v kategorii 45–54 let. Podnikající muži měli nejvíce zastoupenou věkovou skupinu 35–44 let, u podnikajících žen byla nejpočetnější věkovou kategorií, stejně jako v případě zaměstnankyň, skupina 45–54 let.

ŽENY A MUŽI *v datech*

Graf 19: Struktura pohlaví zaměstnanců a podnikatelů v ČR podle věku (průměry za rok 2007)

Mediány mezd podle úrovně vzdělání

(Graf 20)

Zdroj: Strukturální mzdová statistika (ISPV MPSV ČR, IS-Plat)

Sloupce v grafu zobrazují výše průměrných výdělků mužů a žen podle úrovně vzdělání.

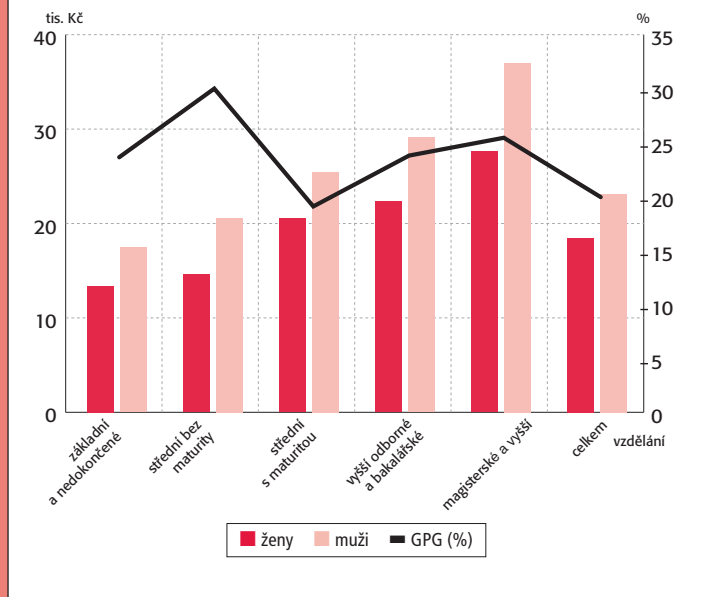
Mediánová hrubá měsíční mzda představuje reálnou, extrémními hodnotami nezkrácenou střední hodnotu úrovně mezd jednotlivých zaměstnanců. Hrubá měsíční mzda zaměstnance se vypočte jako podíl, v němž je číselník kumulace měsíční hrubé mzdy (včetně prémie a 13. a 14. platů) od počátku roku do konce sledovaného období a jmenovatel počet měsíců od počátku roku do konce sledovaného období. Aby zjišťovaná hrubá mediánová mzda nebyla ovlivněna zaměstnanci, kteří pracovali na kratší úvazky, zahrnují se do výpočtů jen zaměstnanci s týdenním úvazkem 30 a více hodin za týden.

GPG – Gender Pay Gap – je počítán jako relativní rozdíl mediánu mzdy mužů a žen vztážený k mediánu mzdy mužů a vyjadřuje se v %. V minulém vydání této publikace byla pro výpočet GPG použita odlišná metodika (místo GPG šlo vlastně o vyjádření mediánové hodinové mzdy žen jako % mzdy mužů, což spolu s GPG dá dohromady 100 %).

Ženy vydělávají méně než muži, a to bez ohledu na úroveň vzdělání. Oběma skupinám rostly mzdy úměrně s vyšší vzdělání, avšak mediánová mzda českých žen v roce 2007 dosahovala pouze 80,2 % úrovně výše mediánové mzdy mužů (Gender Pay Gap = 19,8 %). Největší rozdíly byly zjištěny u středoškolaček bez maturitou (GPG = 29,6 %) a u vysokoškolaček s magisterským a vyšším vzděláním (GPG = 25,3 %).

Nejmenší rozdíly se objevily u středoškolaček s maturitou (GPG = 19,3 %) a u lidí s vyšším odborným nebo bakalářským vzděláním, ale také s maximálně základním vzděláním (GPG představoval v obou kategoriích shodně 23,4 %).

Graf 20: Mediány mezd podle úrovně vzdělání za rok 2007

Mediánové mzdy podle věkových skupin

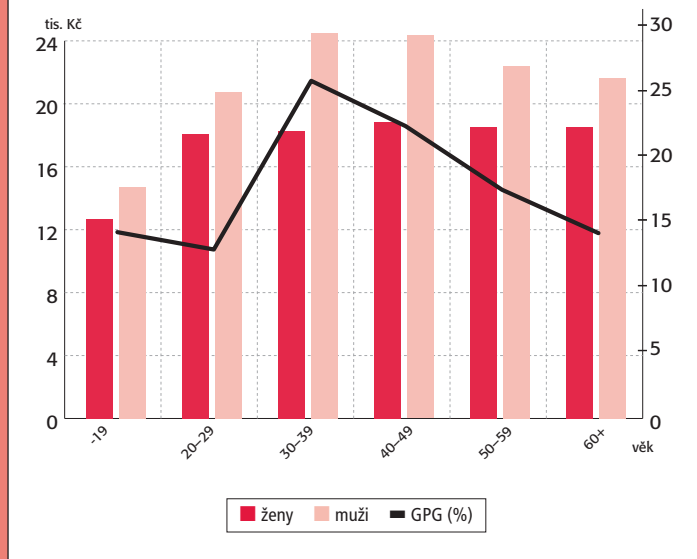
(Graf 21)

Zdroj: Strukturální mzdová statistika (ISPV, ISPlat)

Výpočet mediánové mzdy a GPG viz komentář ke grafu 20.

Do 29 let věku včetně jsou mzdové rozdíly mužů a žen relativně malé. K jejich nárůstu dochází ve věkové skupině 30–39 let, kdy mediánové mzdy žen dosahují pouze 74,4 % (GPG je roven 25,6 %) výše mezd mužů. V následující věkové skupině, 40–49 let je hodnota GPG ještě poměrně výrazná – 22,5 %, genderové rozdíly se opět snižují ve vyšším věku. Ve věkové kategorii 50–59 let klesla hodnota GPG na 17,5 %. V kategorii 60 a více let představují mediánové mzdy žen 85,8 % mediánových mezd mužů, to znamená, že Gender Pay Gap zde dosáhl jedné z nejnižších hodnot (14,2 %). Nejnižší hodnotou GPG (12,8 %) se vyznačovala věková skupina 20–29 let.

Graf 21: Mediánové mzdy podle věkových skupin za rok 2007

Mediány mezd podle skupin odvětví

(Graf 22)

Zdroj: Strukturální mzdová statistika (ISPV, ISPlat)

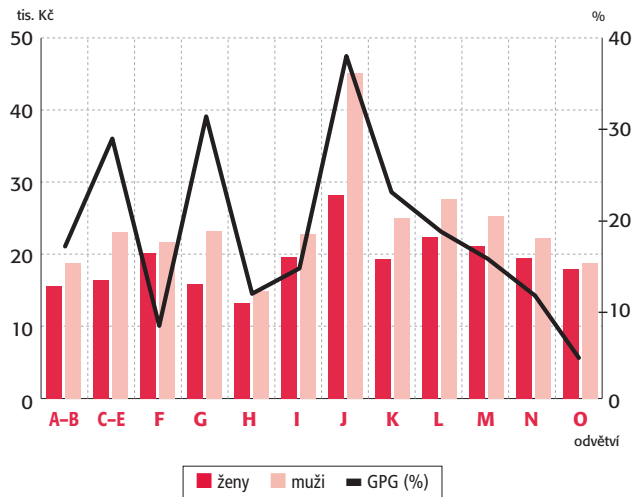
Výpočet mediánové mzdy a GPG viz komentář ke grafu 20. Data jsou průměry za rok 2007.

Ženy i muži si nejvíce vydělávají v oblasti peněžnictví a pojišťovnictví, kde v roce 2007 mediánová měsíční mzda u mužů dosahovala téměř 45 000 Kč, u žen 28 000 Kč. Nejmenší mzdy jsou v oblasti pohostinství a ubytování, kde mediánová mzda mužů činí 14 800 Kč, žen 13 100 Kč.

Ve všech odvětvích jsou mzdy žen nižší než mzdy mužů. Největší rozdíl mezi mzdami žen a mužů najdeme v odvětví, kde mzdy žen i mužů jsou nejvyšší, to je v peněžnictví a pojišťovnictví (mediánová hodinová mzda žen jako % mzdy mužů = 62,2 %, GPG = 37,8 %). Oproti mužům nejméně vydělávají ženy také v obchodě a v oblasti opravy motorových vozidel (GPG = 31,1 % %) a v průmyslu (GPG = 28,8 %). Zde všude nedosahuje mzda žen ani tři čtvrtin mzdy mužů. Nejmenší rozdíly ve mzdách žen a mužů jsou v oblasti ostatních veřejných, sociálních a osobních služeb (GPG = 4,6 %) a také ve stavebnictví (GPG = 7,8 %).

Rozdíly nižší než je celkový medián mezd (tzn. GPG nižší než 19,8 %) najdeme v zemědělství, lesním hospodářství, rybolovu, ve stavebnictví, dopravě, skladování, na poště a v telekomunikacích, ve veřejné správě, obraně, sociálním pojišťovnictví, ve školství, zdravotnictví, veterinární a sociální činnosti a v ostatních veřejných, osobních a sociálních službách. Rozdíly vyšší než celkové GPG byly v roce 2007 zaznamenány v průmyslu, obchodě, opravě motorových vozidel, v pohostinství a ubytování, v peněžnictví a pojišťovnictví, v nemovitostech, službách pro podnikatele a ve výzkumu.

Graf 22: Mediány mezd podle skupin odvětví za rok 2007

- A-B** Zemědělství, lesní hospodářství a rybolov
- C-E** Průmysl celkem
- F** Stavebnictví
- G** Obchod, opravy motorových vozidel
- H** Pohostinství a ubytování
- I** Doprava, skladování, pošty a telekomunikace
- J** Peněžnictví a pojišťovnictví
- K** Nemovitosti, služby pro podnikatele, výzkum
- L** Veřejná správa, obrana, soc. pojištění
- M** Školství
- N** Zdravotnictví, veterinární a sociální činnost
- O** Ostatní veřejné, sociální a osobní služby

Mediány mezd podle skupin zaměstnání

(Graf 23)

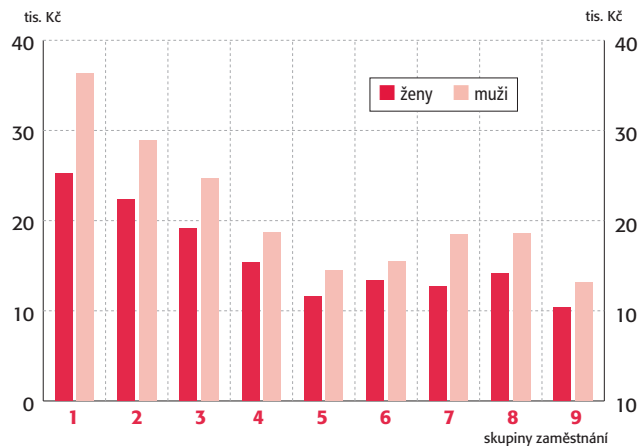
Zdroj: Strukturální mzdová statistika (ISPV, ISPlat)

Výpočet mediánové mzdy a GGP viz komentář ke grafu 20. Data jsou průměry za rok 2007.

Nejvyšší výdělků měli v roce 2007 – jak mezi ženami tak mezi muži – zákonodárci, vedoucí a řídicí pracovníci: medián mezd mužů zde byl 40 670 Kč, medián mezd žen 28 229 Kč. Na druhém místě byly mzdy vědeckých a odborných duševních pracovníků, třetí byli technici, zdravotníci a pedagogičtí pracovníci (pořadí nezáleželo na pohlaví). Nejméně vydělávali pomocní a nequalifikovaní dělníci i dělnice.

Největší rozdíl mezi mzdami žen a mužů lze pozorovat u řemeslníků a kvalifikovaných výrobců, zpracovatelů a opravářů (kromě obsluhy strojů a zařízení), kde mediány mezd žen v roce 2007 dosahovaly 68,0 % mediánů mezd mužů a u zákonodárců, vedoucích a řídicích pracovníků (69,4 %). Gender Pay Gap zde dosahuje hodnoty přes 30 %, což je velmi výrazná diference v úrovni mezd žen a mužů. Největší mzdová nivelizace je mezi dělníky v zemědělství, lesnictví a v příbuzných oborech. Ženy zde pobírají 86,2 % mediánové mzdy mužů. Podobně je tomu mezi nižšími administrativními pracovníky (úředníky), kde je podíl mediánu mezd žen 82,5 % z mediánu mezd mužů. GPG je tedy roven hodnotě 17,5 %.

Graf 23: Mediány mezd podle skupin zaměstnání za rok 2007

- 1 Zákodárci, vedoucí a řídicí pracovníci
- 2 Vědečtí a odborní duševní pracovníci
- 3 Techničtí, zdravotničtí, pedagogičtí pracovníci a prac. v příbuzných oborech
- 4 Nižší administrativní pracovníci (úředníci)
- 5 Provozní pracovníci ve službách a obchodu
- 6 Kvalifikovaní dělníci v zemědělství, lesnictví a příbuzných oborech (kromě obsluhy strojů a zařízení)
- 7 Řemeslníci a kvalifikovaní výrobci, zpracovatelé, opraváři (kromě obsluhy strojů a zařízení)
- 8 Obsluha strojů a zařízení
- 9 Pomocní a nequalifikovaní pracovníci

Vývoj počtu nezaměstnaných 1993–2007

(Graf 24)

Zdroj: VŠPS, ČSÚ (průměry za jednotlivé roky)

Nezaměstnanými podle definice Mezinárodní organizace práce (ILO) jsou takové osoby, které v referenčním týdnu splňovaly současně tři podmínky – nebyly zaměstnané, práci aktivně hledaly a do práce byly schopny nastoupit hned nebo do 14 dní. MPSV ČR sleduje nezaměstnanost podle jiné metodiky, a proto údaje o nezaměstnanosti z těchto dvou zdrojů nemusí být nutně shodné – srv.: www.mpsv.cz a www.czso.cz. Mladiství nezaměstnaní spadají do věkové skupiny 15–24 let. Dlouhodobá nezaměstnanost je nezaměstnanost delší než jeden rok.

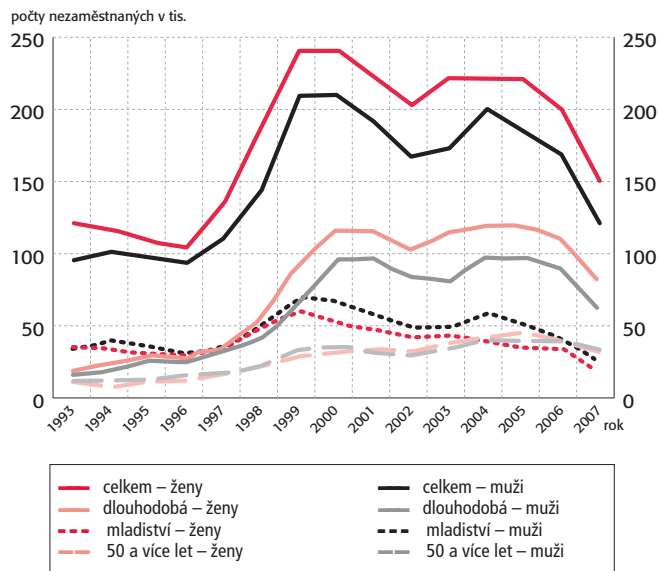
Zjištěné diference v počtu nezaměstnaných částečně vyplývají i z metodických rozdílů, jež byly částečně způsobeny i změnou dotazníků VŠPS (změna pořadí otázek kladených respondentovi) a nárůstem non-response po SLDB v roce 2001. Naopak krokem ke sblížení obou počtů bylo opatření MPSV ČR z července 2004, které spočívalo ve změně metodiky výpočtu míry registrované nezaměstnanosti a které mělo za cíl větší mezinárodní srovnatelnost. Nově se tak pro účely výpočtu míry registrované nezaměstnanosti za nezaměstnaného považuje tzv. „dosažitelný“ uchazeč o zaměstnání. Do pracovní síly jsou zařazováni i pracující cizinci.

Zlomové propady v počtu nezaměstnaných jsou částečně ovlivněny právě měnící se metodikou.

V letech 1996 až 1999 počty nezaměstnaných výrazně rostly – a to jak žen, tak mužů. V letech 2001–2005 počty nezaměstnaných kolísaly, do roku 2007 došlo k jejich poklesu. Klesající trend vykazovaly v letech 2005–2007 i počty osob dlouhodobě nezaměstnaných, nezaměstnaných mladistvých i osob ve věku 50 a více let.

Do roku 2003 se nejnižšími počty nezaměstnaných vyznačovala věková kategorie 50 a více let. Počty žen zde v období 1993–1997 byly nižší než počty mužů, v roce 1998 a od roku 2001 je tomu naopak. Od roku 2005 byly zaznamenány nejnižší hodnoty v případě nezaměstnaných žen ve věku 15–24 let, v poslední době pak i ve stejné věkové kategorii mužů (míry nezaměstnanosti podle věku jsou přítom v této věkové skupině nadále nejvyšší, a to u žen i mužů). Počty nezaměstnaných mužů a nezaměstnaných žen ve věku 15–24 v roce 2007 byly dokonce nižší než v roce 1993, jenž je jinak

Graf 24: Vývoj počtu nezaměstnaných 1993–2007

charakterizován jedním z nejnižších počtů nezaměstnaných ve sledovaném období vůbec.

Vzdělání nezaměstnaných

(Graf 25)

Zdroj: VŠPS, ČSÚ (průměry za rok 2007)

Definice nezaměstnaných viz komentář ke grafu 24.

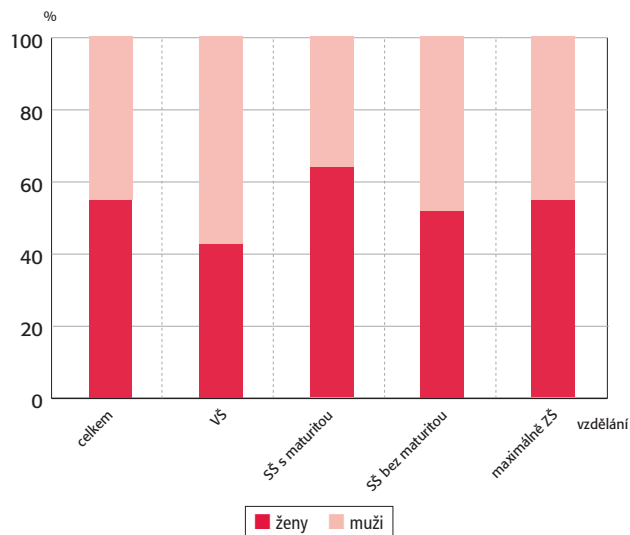
Mezi všemi nezaměstnanými byla zjištěna mírná převaha žen (podíl žen v celé populaci nezaměstnaných je 55,3 %).

Při pohledu na nezaměstnané podle vzdělání se u všech nezaměstnaných z genderového hlediska nejvíce vymyká nejméně vzdělaná kategorie – v populaci vysokoškolsky vzdělaných převažují mezi nezaměstnanými muži, u všech ostatních vzdělanostních kategorií je tomu naopak.

Nejvyšší podíl žen byl zjištěn v kategorii středoškolského vzdělání s maturitou, kde i v celé populaci převládají ženy. Naopak, u středoškolského vzdělání bez maturity, kde je jinak v populaci více mužů než žen, jsou v případě nezaměstnaných větší počty žen.

ŽENY A MUŽI v datech

Graf 25: Vzdělání nezaměstnaných celkem (průměry za rok 2007)

Nezaměstnaní podle úrovně vzdělání a věku

(Tabulka 4)

Zdroj: VŠPS, ČSÚ (průměry za rok 2007)

Definice nezaměstnaných viz komentář ke grafu 24. Absolutní čísla za nezaměstnané jsou udávány v tisících osob a vzhledem k velikosti výběrového vzorku se v jednotlivých věkových skupinách podle dosaženého vzdělání jedná o přepočty z poměrně malých hodnot výběrového souboru.

Celkově mají v populaci nezaměstnaných (276,3 tisíc osob) převahu ženy nad muži (podíl žen mezi nezaměstnanými představuje 55,3 %).

Na rozdíl od celkové populace převažovaly u nezaměstnaných ve všech sledovaných vzdělanostních kategoriích s výjimkou vysokoškolsky vzdělaných osob ženy.

U nezaměstnaných osob s maximálně základním vzděláním převládají do 29 let věku muži, do 59 let ve všech pětiletých věkových kategoriích ženy a v nejstarší věkové skupině, 60 a více let, opět muži. Obdobný trend v rozložení podle věku zaznamenali muži a ženy se středoškolským vzděláním bez maturity.

Mezi nezaměstnanými středoškolačky s maturitou s výjimkou nejvyšší sledované věkové skupiny 60 a více let dominují vždy ženy – nejvýraznější je tento trend ve věku 30–34 let. Do 40 let věku převažují mezi nezaměstnanými s vysokoškolským vzděláním ženy, ve vyšším věku je situace zcela opačná. Částečně je zde kopírováno rozložení podle pohlaví v celé populaci, kdy v mladších věkových kategoriích převažují u vzdělanějších osob ženy a s rostoucím věkem se tento trend mění.

Nejvíce nezaměstnaných žen s maximálně základním i středoškolským vzděláním bez maturity bylo zjištěno ve věku 30–34 let, středoškolačky s maturitou byly nejčastěji nezaměstnané hned po škole ve věku 20–24 let a vysokoškolsky vzdělané ženy opět nejvíce ve věkové kategorii obvyklé pro ukončení vysokoškolského studia (25–29 let).

Muži se základním vzděláním byli nejčastěji nezaměstnaní ve věku 20–24 let, se středoškolským vzděláním bez maturity ve věku 55–59 let. Nezaměstnaní středoškolačky s maturitou a vysokoškolačky zaznamenali obdobný trend jako nezaměstnané ženy ve srovnatelných vzdělanostních skupinách.

Tabulka 4: Nezaměstnaní podle úrovně vzdělání a věku 2007 (v tis. osob)

věk	ženy			muži			VŠ
	max. základní	střední bez maturity	střední s maturitou	max. základní	střední bez maturity	střední s maturitou	
+19	2,2	1,6	1,3	3,2	3,2	0,9	–
20–24	1,8	5,3	6,3	5,3	7,4	6,1	0,6
25–29	4,0	7,0	4,8	4,1	8,4	2,4	1,4
30–34	6,0	15,0	5,5	3,9	7,3	1,2	0,4
35–39	4,8	10,0	6,1	3,0	4,0	2,0	0,5
40–44	3,9	7,8	5,1	3,5	5,7	2,4	0,6
45–49	5,4	6,1	3,4	2,5	6,4	2,1	0,8
50–54	8,8	8,1	4,4	4,3	7,3	1,6	1,1
55–59	3,4	4,8	3,4	2,7	9,5	2,7	1,2
60+	0,4	0,2	0,5	0,7	1,4	1,2	0,5
Celkem	40,5	66,0	41,0	33,3	60,6	22,6	7,1